

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W KRASNOSIELCU Z SIEDZIBĄ W MAKOWIE MAZOWIECKIM

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Cele i zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej

1. W Banku Spółdzielczym Krasnosielcu z siedzibą w Makowie Mazowieckim funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9 c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem;
 - 4) zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
2. System kontroli wewnętrznej, funkcjonujący w Banku, oparty jest o rozwiązania wynikające z:
 - 1) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe;
 - 2) Ustawy z dnia 7 grudnia 2000r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
 - 3) Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 08.06.2021r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach;
 - 4) Rekomendacji H wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego w 2017 roku, dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
 - 5) Wytocznych Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS dotyczące wdrożenia Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
 - 6) Innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie Funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.
3. System kontroli wewnętrznej Banku dostosowany jest do struktury organizacyjnej oraz wiekości i profilu występującego ryzyka.

Funkcja kontroli

1. Zgodnie z ustawą Prawo Bankowe, na system kontroli wewnętrznej w Banku składa się:
2.
 - 1) **Funkcja kontroli** – element systemu kontroli wewnętrznej, na który składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów oraz raportowanie w ramach funkcji

kontroli;

- 2) **Komórka ds. zgodności** – niezależny element systemu kontroli wewnętrznej, który ma za zadanie identyfikację, ocenę, monitorowanie ryzyka braku zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi w działalności Banku, jak również raportowanie w tym zakresie. Do zadań komórki należy również monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zwłaszcza dokonywania testowania pionowego w ramach funkcji kontrolnych powierzonych komórce ds. zgodności;
- 3) **Audyt wewnętrzny** – komórka usytuowana, na mocy przepisów prawa oraz zawartej przez Bank umowy przystąpienia do Systemu Ochrony w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. Komórka audytu wewnętrznego ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

Struktura systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej obejmuje cały obszar struktury organizacyjnej Banku i funkcjonuje w podziale na trzy linie obrony:

1. **Pierwsza linia obrony (pierwszy poziom zarządzania)** – komórki organizacyjne odpowiedzialne za podejmowanie ryzyka w trakcie działalności operacyjnej.
2. **Druga linia obrony (drugi poziom zarządzania)** – niezależna ocena ryzyka sprawowana przez komórki organizacyjne podporządkowane Prezesowi Zarządu, pełniącemu funkcję członka zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym.
3. **Trzecia linia obrony (trzeci poziom zarządzania)** – audyt wewnętrzny, sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Mechanizmy kontrolne

W celu zapewnienia realizacji celów kontroli wewnętrznej Bank Spółdzielczy w Krasnosielcu z siedzibą w Makowie Mazowieckim projektuje, wprowadza i zapewnia działanie mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku.

1. Mechanizmy kontrolne w zależności od rodzaju mechanizmu spełniają rolę:
 - a) **prewencyjną** (tj. zapobiegające wystąpieniu błędu) – najbardziej wartościowe kontrole, gdyż zmierzają one do ograniczenia ryzyka przed jego zmaterializowaniem się;
 - b) **detekcyjną** (tj. wykrywające błąd) – jest to głównie weryfikacja zakończonych już transakcji, wybranych losowo (próba) i ocena ich poprawności realizacji zgodnie z procedurą;
 - c) **korekcyjną** (tj. mechanizmy kontrolne korygujące błędy w systemie informatycznym, które automatycznie identyfikują i korygują błąd).

2. Oprócz wymienionych powyżej w Banku można wyróżnić także mechanizmy kontrolne:
 - a) automatyczne (wbudowane w systemy informatyczne);
 - b) półautomatyczne;
 - c) manualne (obarczone najwyższym ryzykiem błędu).

II. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJACYCH I NADZORUJACYCH ZA PROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.

1. Rola Zarządu w systemie kontroli wewnętrznej.

- 1) Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz Stanowisko Kontroli Wewnętrznej i ds. Zgodności;
- 2) Zarząd zapewnia niezależność Stanowisku Kontroli Wewnętrznej i ds. Zgodności oraz środki finansowe, niezbędne do skutecznego wykonywania zadań jak również do systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracownika, zatrudnionego na tym stanowisku;
- 3) Zarząd podejmuje działania, mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy ze Stanowiskiem Kontroli Wewnętrznej i ds. Zgodności oraz Spółdzielnią w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych;
- 4) Zarząd podejmuje odpowiednie działania, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, celem ich usunięcia;
- 5) W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd:
 - a) odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - b) odpowiada za opracowanie Polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej i Komitetowi Audytu raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - c) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki zgodności podejmuje odpowiednie działania, mające na celu ich usunięcie, określając środki naprawcze lub dyscyplinujące.
- 6) Nie rzadziej niż raz w roku Zarząd Banku przedstawia Radzie Nadzorczej raport informujący o sposobie wypełniania zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej;

7) Zarząd Banku informuje Zarząd Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia o rozpoznaniu istotnych okoliczności, które mogą wpłynąć na adekwatność lub skuteczność systemu kontroli wewnętrznej.

2. Rola Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu w systemie kontroli wewnętrznej.

Do podstawowych zadań Rady Nadzorczej w systemie kontroli wewnętrznej należy:

- 1) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i Skutecznego systemu kontroli wewnętrznej;
- 2) zatwierdza regulamin funkcjonowania stanowiska ds. zgodności, a także wyraża zgodę na powoływanie i odwoływanie osoby zatrudnionej na stanowisku ds. zgodności;
- 3) zatwierdza politykę zgodności w Banku oraz nadzoruje wykonanie przez Zarząd obowiązków dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 3) dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, stanowiska ds. zgodności oraz stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności;

Ocena adekwatności i skuteczności trzeciego poziomu (linii) obrony, tj. audytu wewnętrznego jest dokonywana przez Radę Nadzorczą Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia, zgodnie z Umową Systemu Ochrony oraz powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Do podstawowych zadań Komitetu Audytu w systemie kontroli wewnętrznej należy:

- 1) bieżące monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej na zlecenie Rady Nadzorczej;
- 2) ocenia funkcjonowanie i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej przynajmniej raz w roku na podstawie:
 - a) informacji na temat nieprawidłowości krytycznych i znaczących zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania oraz informacji na temat statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących w tym zakresie;
 - b) raportów, dotyczących wyników identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności;
 - c) raportów z działalności Stanowiska Kontroli Wewnętrznej i ds. Zgodności.

**Zarząd
Banku Spółdzielczego w Krasnosielcu
z siedzibą w Makowie Mazowieckim**